

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Steinkjer 15.april 2011.

postmottak@kud.dep.no

Høringsuttalelse om NOU 2010:14 "Lett å komme til orde, vanskelig å bli hørt – en moderne mediestøtte"

Viser til departementets høringsbrev av 17. januar 2011 og vedlegger en uttalelse fra styret i Trønder-Avisa:

Trønder-Avisa-konsernet er det viktigste medieselskapet i Nord-Trøndelag. Konsernet har tre eiere, hvorav de to største, LL Innrøndelagen og As Nord-Trøndelag, representerer 600 eiere som i hovedsak er privatpersoner i Nord-Trøndelag. Det regionale mediekonsernet Polaris Media ASA eier 10,1 % av aksjene i selskapet. Trønder-Avisa-konsernet er i dag et mediehus, hvor det største selskapet, Trønder-Avisa utgir dagsavis Trønder-Avisa og har et eget nettsted www.t-a.no. I tillegg har selskapet de heleide ukeavisene Steinkjer-Avisa, Inderøyningen, Lokalavis Verran-Namdalseid og Snåsningen, mens man eier 47, 2 prosent av todagens avisa Ytringen.

Trønder-Avisa utgjør den største arbeidsplassen for mediefolk i Nord-Trøndelag. Selskapet representerer i tillegg den største kulturarbeidsplass i vårt fylke. Avisene i fylket har utmerket seg som de avisene i Norge med best utvikling i avisopplaget av samtlige fylker i perioden fra 2000 til 2009. Samtidig er det grunn til å understreke at Nord-Trøndelag ikke har egne lokal-tv-selskaper eller egne selskaper som satser på innhold i den digitale medieutviklingen, utover de lokale mediehusene.

Trønder-Avisa har de siste årene investert betydelig i utviklingen av det lokale medietilbudet i Nord-Trøndelag. Vi har etablert ei ny ukeavis, som dekker kommunene Verran og Namdalseid, og vi har overtatt ukeavis Snåsningen, som i dag er den eneste norske avisa med ukentlig stoff på sørsamisk. Dette har vi gjort i visshet om at de statlige rammevilkårene ikke blir drastisk endret og at det er et stort lokalt ønske om å ha lokalaviser som både er med på å bidra til lokal stolthet og identitet og som samtidig er viktig for å videreutvikle lokaldemokratiet.

En helt grunnleggende forutsetning for kvalitetsjournalistikk er tilstrekkelige inntekter til å finansiere den. Ennå kommer disse inntektene fra papirutgavene. Det er uten tvil et misforhold mellom de inntektene nettet i dag genererer, og de redaksjonelle kostnadene som avisene bruker på å frembringe original journalistikk. Gode rammebetingelser er derfor en viktig forutsetning for at avisene kan utføre samfunnsoppdraget på en god måte.

Avisopplagene er utsatt for et strukturelt fall på grunn av endret brukeradferd med leserovergang til elektroniske produkter. Moms vil akselerere dette fallet. Avislesere oppgir langt oftere enn før at abonnementsprisen oppleves som høy. Opplagsfall vil også svekke annonseinntektene, som er koblet til antall lesere.

Enkel økonomisk teori tilsier at når noe blir dyrere synker etterspørselen. Særlig gjelder dette når det finnes gratistilbud med tilstrekkelig opplevd kvalitet. Undersøkelser basert på de beste metodene som finnes viser at 8 prosent prisøkning vil gi opplagsfall på mellom 4,5 og ti prosent – avhengig av avis og dag (løssalg). For store abonnementsaviser viser undersøkelser et opplagsfall på 8 – 9 prosent. Aviser med svak markedsposisjon opplever nå dramatisk fall i opplag selv med moderate prisøkninger. Ytterligere prisvekst vil garantert forsterke nedgangen. Generelt er situasjonen at aviser som sliter i markedet får et volumfall over gjennomsnittet når de øker prisen betydelig over normal prisvekst. Svekkelse av brukerinntektene gjør avisene mer avhengige av annonsørene. Brukerinntekter er viktig for avisenes uavhengighet. Brukerinntekter gir større økonomisk forutsigbarhet.

Innføring av moms på avis rammer selektivt den viktigste produsenten av kritisk samfunnsjournalistikk.

Avislesing kommer den politiske meningsdannelse til gode, lokalt, regionalt og nasjonalt. Staten skal derfor ikke avgiftsbelegge nyhetsformidling og samfunnsdebatt. Avisene er den viktigste leverandøren av dyptpløyende journalistikk: Samfunnet trenger medier som informerer, overvåker makten og debatterer. Fremdeles er det avisene og deres nettaviser som frembringer 7 av 10 nyhetssaker. Den løpende lokaljournalistikken er viktig: Den bidrar til levende lokalsamfunn gjennom å ivareta nødvendige demokratiske funksjoner, og bidrar til at norsk kultur utvikles og vedlikeholdes. Det er bare avisene som er til stede over alt i landet. Det bør være størst mulig avstand mellom staten og aviser når det gjelder mediepolitiske virkemidler. Moms betales av leserne, og kommer bare avisene til gode indirekte gjennom høyere salg. Moms-fritaket er treffsikkert – treffer leserne.

Hvorfor er det så viktig for Nord-Trøndelag at man ikke svekker økonomien til de tradisjonelle mediehusene?

- Økonomien i alle mediehusene er helt avhengig av brukerinntektene
- Reklamebransjen har endret seg betydelig det siste tiåret ved at det er større riksdekkende kjeder som styrer handelsleddet også i utkantene. Dette gjør at bla. TV 2 tar en betydelig del av den reklameomsetningen som tidligere gikk til lokalavisene formidlet av lokale kjøpmenn
- Den digitale økonomien er slik at de store inntektene kommer som følge av at man ikke får økte kostnader til produksjon og distribusjon selv om antallet brukere øker mye. Infrastruktur- og teknologikostnader er store – og med et begrenset brukerpotensial i et befolkningsfattig fylke vil ikke de store inntektene komme i samme grad som i befolkningstette områder
- Skal mediehusene – som også er den viktigste kraft i utviklingen av digitale medier – ha mulighet til å investere i nye kanaler er man avhengig av at den tradisjonelle økonomien ikke svekkes
- Alle små og store kostnadsøkninger – også ved innføring av moms på avislesning – vil være med på å svekke økonomien og derigjennom muligheten til å finansiere ny innovasjon og nytenkning i mediebransjen
- Lokal- og regionavisenes betydning for lokaldemokrati og ytringsfrihet er ekstra viktig i en tid hvor stadig nye ikke-redaktørstyrte medier kommer på banen juten den form for kvalitetssikring som redaktørplakaten tross alt gir
- I et fylke som Nord-Trøndelag betyr amatørkulturen mye – og denne er helt avhengig av lokalavisene både som informasjons-, markedsførings-, og finansieringskilde

Mediestøtteutvalget har delt seg i to fraksjoner, og styret i Trønder-Avisa finner Flermedialitetsalternativet som det som best imøtekommer det styret mener vil gagne utviklingen i vår region mediemessig, demokratisk og ellers med tanke på å fremme en ønsket samfunnsutvikling.

Flermedialitetsalternativet er et godt utgangspunkt for en moderne mediestøtte. Den er flermedial, fremmer mangfold og kvalitet, og sikrer mediernes uavhengighet.

I tillegg er flermedialitetsalternativet innrettet mot å støtte innholdet uavhengig av formidlingsteknologien gjennom følgende tre hovedgrep:

1. Tildelingskriteriene for produksjonstilskuddet (det som ofte omtales som pressestøtten) gjøres plattformuavhengig og legger til rette for overgang til digital distribusjon.
2. Øvrige støtteordninger gjøres plattformnøytrale. Det skal for eksempel ikke lenger gis støtte til lokalkringkasting, men til utvikling av lyd og bildeproduksjoner i lokale og regionale medier.
3. Det innføres 8 % moms for digitale nyhets- og aktualitetstjenester. Disse har nå 25% moms. Med en ny lavsats ønsker vi å stimulere til at det kan utvikles gode forretningsmodeller på nett som kan bære framtidens kvalitetsjournalistikk. En ny nullsats på digitale tjenester er dessverre urealistisk.

Styret i Trønder-Avisa har merket seg at Fylkestinget i Nord-Trøndelag enstemmig har sluttet seg til en støtte til dette alternativet. I fylkestinget er partiene Høyre, Arbeiderpartiet, SV, Senterpartiet, KrF, Fremskrittspartiet og Venstre representert.

Eierne av Trønder-Avisa har siden 1952 jobbet systematisk og langsiktig for å lage gode rammevilkår for lokale og regionale medier. I vår visjon heter det at vi skal bidra til at Nord-Trøndelag blir et bedre sted å leve og bo gjennom å gi ut gode medieprodukter som er konstruktive, kritiske og engasjerte.

Vi er sikre på at Flermedialitetsalternativet gir de beste statlige rammevilkår for at vi kan bidra til å virkeliggjøre denne visjonen. Styret i Trønder-Avisa vil derfor så sterkt vi kan støtte dette alternativet.

Kristian Wibe/s/
Styreleder

Arve Løberg/s/
sjefred./adm.dir

STEINKJER:

Tlf: 07412
Fax: 74 12 12 10 (red.)
Fax: 74 12 13 00 (ann.)
Fax: 74 12 12 91 (abb.)

LEVANGER:

Tlf: 74 01 57 00
Fax: 74 01 57 01

VERDAL:

Tlf: 74 04 43 00
Fax: 74 07 78 31

NAMSOS:

Tlf: 74 27 19 77
Fax: 74 27 56 05

GRONG:

Tlf: 74 33 00 30
Fax: 74 33 11 10